

28. 1. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny nejen exekučních srážek ze mzdy pro rok 2022 - část 2.: Paušální náhrada nákladů pro plátce mzdy (za provádění srážek) a příklady výpočtů srážek (pro přednostní i nepřednostní pohledávky)

Provádění exekučních srážek ze mzdy přináší plátcům mzdy nebo obdobného příjmu pochopitelně komplikace a činnosti a provozní náklady navíc. Zvýšená administrativní náročnost (jinak běžně prováděných) srážek ze mzdy (pakliže je nutno provádět i srážky exekuční) by měla být nově zaměstnavateli kompenzována paušální peněžitou náhradou. Ve 2. části pojednání o exekučních srážkách ze mzdy dle pravidel účinných od 1. 1. 2022 (1. část*) proto, byť jen velmi stručně, nastíníme úpravu tohoto nově uzákoněného institutu a vše završíme ilustrativními příklady exekučních srážek ze mzdy.

Postavení relativně přednostní pohledávky má nově (od 1. 1. 2022) i paušální náhrada náhrada nákladů pro plátce mzdy.

Plátce mzdy má od 1. 1. 2022 nárok na paušálně stanovenou náhradu nákladů, které mu vznikly za kalendářní měsíc, v němž provádí srážky ze mzdy povinného dlužníka. Náhrada je nákladem výkonu rozhodnutí (exekuce) a hradí ji plátcům mzdy povinný dlužník. **Paušálně stanovená náhrada nákladů plátce mzdy nebo jiného příjmu činí za 1 kalendářní měsíc, v němž plátce mzdy nebo jiného příjmu provádí srážky ze mzdy nebo jiného příjmu vypláceného jednomu povinnému, 50 Kč; to platí i v případě, že plátce mzdy nebo jiného příjmu provádí srážky z více mezd nebo jiných příjmů, které vyplácí povinnému. Výše paušálně stanovené náhrady nákladů plátce mzdy nebo jiného příjmu však nesmí přesáhnout třetinu částky sražené ze mzdy nebo jiného příjmu povinného zaokrouhlenou na celé koruny nahoru.** Zbývá-li tedy po odečtení nezabavitelných částek a jedné třetiny zbytku čisté mzdy (po odečtení základní - celkové nezabavitelné částky), v případě, že je sraženo pro přednostní pohledávky, nebo po odečtení nezabavitelných částek a dvou třetin zbytku čisté mzdy, je-li sraženo jen pro nepřednostní pohledávky (tedy po odečtení nezabavitelného minima povinného dlužníka) 150 a více Kč, paušální náhrada činí 50 Kč. Zbývá-li však a je-li sraženo méně, paušální náhrada se snižuje.

Příklad:

Po odečtení nezabavitelného minima (nezabavitelných částek a dalších předepsaných částek) od čisté mzdy povinného zaměstnance, zbývá pouhých 100 Kč, z nichž je možno uspokojovat oprávněné věřitele. Paušální náhrada nákladů plátce mzdy pak činí jen 34 Kč a 66 Kč bude sraženo v rámci výkonu rozhodnutí (exekuce).

Jde-li o tzv. mnohočetnou exekuci, tedy provádí-li plátce mzdy zároveň srážky k vydobytí několika pohledávek vůči témuž povinnému, náleží mu náhrada nákladů pouze jednou. Ze sražených částek, které mají být vyplaceny povinnému, plátce mzdy odečte před jejich

vyplacením stanovenou náhradu nákladů. Paušálně stanovená náhrada nákladů plátce mzdy se uspokojuje před všemi ostatními pohledávkami z první třetiny (zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek). Ta je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek, pokud k jejich úhradě nepostačuje druhá třetina). **Pohledávka paušálně stanovené náhrady nákladů plátce mzdy je tak prioritní a má přednost před ostatními pohledávkami, avšak jen při srážkách z 1. třetiny zbytku čisté mzdy, ale ne při srážkách z 2. třetiny zbytku čisté mzdy. Může ovšem získat přednostní postavení dokonce i vůči výživnému, které nebylo uspokojeno z 2. třetiny, a jeho pohledávka se převádí k uspokojení do 1. třetiny (zbytku čisté mzdy).**

Příklad:

Ženatý zaměstnanec se 2 nezaopatřenými dětmi pobírá čistou mzdu 17 000 Kč. Na dítě z prvního manželství je mu sráženo výživné ve výši 4000 Kč. Jeho nezabavitelná částka činí 8006,25 Kč na samotného povinného dlužníka a 2 x částku na vyživované osoby 2668,75 Kč (na manželku a dítě z druhého manželství), tedy celkem 13 343,75 Kč, zaokrouhlo na 13 344 Kč. (Na oprávněné dítě se nezabavitelná částka nezapočítává, protože právě pro výživné určené jemu je nařízena exekuce.) Když se uvedené nezabavitelné částky odečtou (celková nezabavitelná částka odečte) od jeho čisté mzdy, zůstane z ní 3656 Kč. Tato částka (3656 Kč) se rozdělí na 3 třetiny po 1218 Kč a zbudou 2 Kč. Výživné je přednostní pohledávkou, ale k jejímu uspokojení nestačí 2. třetina (zbytku čisté mzdy) určená pro uspokojení přednostních pohledávek, takže se výživné bude uspokojovat i z 1. třetiny (zbytku čisté mzdy). K uspokojení splátky výživného však nestačí ani 1218 Kč (z 2. třetiny) + 1218 Kč (z 1. třetiny) = 2436 Kč. Na výživném tak bude vznikat dluh. Nicméně z 1. třetiny (zbytku čisté mzdy) je třeba uhradit i 50 Kč paušální náhrady nákladů pro plátce mzdy, takže na výživné bude sraženo 1218 Kč (z 2. třetiny), ale k tomu jen 1168 Kč (tj. 1218 Kč - 50 Kč) z 1. třetiny, takže celkem bude na výživné sraženo 2386 Kč (a ne 2436 Kč). 50 Kč připadne zaměstnavateli. Zaměstnanci zůstane nezabavitelné minimum 13 344 Kč a 3. třetina zbytku čisté mzdy 1218 Kč a zbytek 2 Kč (vzniklý zaokrouhlováním), tedy 14 564 Kč celkem.

Paušální náhrada jen u nově napadnutých exekucí

Nárok na paušální náhradu nákladů však vzniká plátcům mzdy pouze u nových výkonů rozhodnutí, resp. exekucí, které byly zahájeny s účinností zákona č. [286/2021](#) Sb., který přinesl její právní úpravu, tedy 1. 1. 2022 a později! (Na řízení zahájená před 1. 1. 2022, v nichž přede dnem 1. 1. 2022 bylo vydáno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí se pravidla o paušální náhradě nákladů pro plátce mzdy, účinná od 1. 1. 2022, nepoužijí.)

Právo na částku náhrady nákladů, jež nebyla odečtena (kterou si opomněl zaměstnavatel odečíst, ^[1] strhnout) za daný měsíc, zaniká. Nestrženou částku paušální náhrady mzdy si tak nemůže plátce mzdy strhnout třeba příští měsíc. Můžeme zhodnotit, že **srážení paušální částky náhrady nákladů je dobrovolné - zaměstnavatel nemusí svůj nárok uplatňovat (realizovat).**

Příklady

Na jednoduchých názorných příkladech budeme ilustrovat valorizaci nezabavitelných částek při exekučních srážkách ze mzdy a dalších parametrů srážek ze mzdy, tedy i celkového nezabavitelného minima, jakož i další postupy při provádění srážek ze mzdy v r. 2022.

Jednoduché modelové příklady exekučních srážek ze mzdy

1) Srážky nelze provést, neboť čistá mzda je nižší, než základní (celková) nezabavitelná

částka:

Ženatý zaměstnanec se 4 nezaopatřenými dětmi pobírá čistou mzdu 20 000 Kč, z níž by měl splácet exekučně vymáhanou nepřednostní pohledávku. Nezabavitelná částka však činí na samotného povinného dlužníka 8006,25 Kč, k nimž se připočte 5 x nezabavitelná částka na vyživované osoby 2668,75 Kč (t.j. 13 343,25 Kč), tedy celkem základní nezabavitelná částka činí 21 350 Kč což je více, než činí mzda, z níž by měly být srážky prováděny.

Zastavení exekučních srážek ze mzdy

Vyjde-li v řízení najevo, že povinný po dobu 2 let nepobírá (vůbec) mzdu, soud nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy zastaví. Nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy zastaví soud i tehdy, vyjde-li v řízení najevo, že povinný nepobíral po dobu 3 let mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny. (Návrh na zastavení může podat i plátce mzdy.) Dosud bylo možno zastavit na návrh plátce mzdy nebo povinného nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, když povinný po dobu (pouze) jednoho roku nepobírá (nepobíral) mzdu buď vůbec nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny.

Podle přechodného ustanovení novely občanského soudního řádu - o.s.ř. (ust. čl. II bodu 5. zákona č. [286/2021 Sb.](#)) se do dob podle ust. § 290 odst. 1 o.s.ř., ve znění účinném od 1. 1. 2022, jak bylo shora uvedeno, započítává (i) doba podle ust. § 290 odst. 1 o.s.ř., ve znění účinném před 1. 1. 2022, pokud povinný během této doby nepobíral mzdu nebo nepobíral mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být prováděny srážky. Do doby dle ust. § 290 odst. 1 o.s.ř. se tak nyní počítá i doba, po kterou povinný nepobíral mzdu vůbec nebo v takové výši, aby bylo možno provádět srážky, i před 1. 1. 2022. Takže nebude-li povinný pobírat mzdu od 1. 1. 2022 vůbec byť jen 1 rok, exekuci bude možno zastavit. (1 rok před 1. 1. 2022, kdy nepobíral mzdu, se přičte k 1 roku po 31. 12. 2021, aby byla naplněna lhůta 2 let.) Podobně, pokud povinný sice mzdu pobírá, ale v nedostatečné výši takové, že z ní nelze provádět srážky, tak se doba 1 roku před 1. 1. 2022 započte do celkové doby počítané po 31. 12. 2021, takže k zastavení exekuce v takovém případě stačí jen, aby povinný pobíral mzdu v nedostatečné výši 2 roky, když se přičte 1 rok před 1. 1. 2022.

2) Uspokojování nepřednostní pohledávky v situaci, kdy zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek je nižší, než částka, nad kterou se sráží bez omezení:

Ženatý zaměstnanec s 1 nezaopatřeným dítětem pobírá (pobíral v r. 2021) čistou mzdu 31 000 Kč (která mu bude ještě zúčtována v r. 2022), z níž v exekuci splácí nepřednostní dluh (tj. uspokojuje se nepřednostní pohledávka). Jeho nezabavitelná částka činí 7872,75 Kč na samotného povinného dlužníka a 2 x částku na vyživované osoby 2624,25 Kč, tedy celkem 13 121,50 Kč zaokrouhleno na 13 122 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou (celková nezabavitelná částka odečte) od jeho čisté mzdy, zbude z ní 17 878 Kč. Tato částka (17 878) se rozdělí na 3 třetiny po 5959 Kč a zbude 1 Kč. Dlužníkovi zůstanou dvě třetiny zbytku čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) čili 2 x 5959 Kč a celková nezabavitelná částka 13 122 Kč a 1 Kč zbytku čisté mzdy, takže celkem 25 041 Kč. Ve prospěch věřitele bude sražena jedna třetina zbytku čisté mzdy 5959 Kč.

Budeme uvažovat, že výše mzdy zaměstnance zůstává i pro rok 2022 stejná, pouze se mění parametry srážek ze mzdy:

Nezabavitelné částky	do 31. 12. 2021 resp. do zúčtování příjmu za prosinec 2021	od 1. 1. 2022 resp. od zúčtování příjmu za leden 2021
Nezabavitelná částka na povinného dlužníka	7 872,75 Kč	8 006,25 Kč
Nezabavitelná částka na manželku	2 624,25 Kč	2 668,75 Kč
Nezabavitelná částka na 1 dítě	2 624,25 Kč	2 668,75 Kč
Nezabavitelná částka celkem celkem	13 122 Kč	13 344 Kč

Ženatý zaměstnanec s 1 nezaopatřeným dítětem pobírá (i nadále v r. 2022) čistou mzdu 31 000 Kč, z níž v exekuci splácí nepřednostní dluh (tj. uspokojuje se nepřednostní pohledávka). Jeho nezabavitelná částka činí 8006,25 Kč na samotného povinného dlužníka a 2 x částku na vyživované osoby 2668,75 Kč, tedy celkem 13 343,75 Kč, zaokrouhloeno na 13 344 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou (celková nezabavitelná částka odečte) od jeho čisté mzdy, zbude z ní 17 656 Kč. Tato částka (17 656) se rozdělí na 3 třetiny po 5885 Kč a zbude 1 Kč. Dlužníkovi zůstanou dvě třetiny zbytku čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) čili 2 x 5885 Kč a celková nezabavitelná částka 13 344 Kč a 1 Kč zbytku čisté mzdy, takže celkem 25 115 Kč. Ve prospěch oprávněného věřitele bude sražena jedna třetina zbytku čisté mzdy 5885 Kč.

Zaměstnanci tak zůstane o 74 Kč více, a naopak oprávněný věřitel získá o 74 Kč za měsíc méně, než podle parametrů srážek ze mzdy pro rok 2021. Pakliže by však šlo o novou exekuci zahájenou po 31. 12. 2021, bylo by nutno zohlednit paušální náhradu nákladů plátce mzdy ve výši 50 Kč, takže by ve prospěch oprávněného věřitele by byla sražena jen částka 5835 Kč a 50 Kč by připadlo zaměstnavateli jako plátcí mzdy.

3) Uspokojování současně přednostní i nepřednostní pohledávky (s ohledem na jejich pořadí) v situaci, kdy zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelné částky je vyšší, než částka, nad kterou se sráží bez omezení:

Ženatý zaměstnanec se 2 nezaopatřenými dětmi pobírá (pobíral) v r. 2021, (která mu bude ještě zúčtována v r. 2022), čistou mzdu 39 000 Kč, z níž v exekuci splácí přednostní i nepřednostní dluh (tj. uspokojuje se přednostní i nepřednostní pohledávka). Jeho nezabavitelná částka činí 7872,75 Kč na samotného povinného dlužníka a 3 x částku na vyživované osoby 2624,25, tedy celkem 15 745,50 Kč zaokrouhloeno na 15 746 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou (celková nezabavitelná částka odečte) od jeho čisté mzdy, zbude z ní 23 254 Kč. Tato částka se rozdělí na 3 třetiny po 6998 Kč a zbytek (částku, která se již sráží bez omezení) 2260 Kč. Dlužníkovi zůstane jedna třetina zbytku čisté mzdy 6998 Kč a celková nezabavitelná částka 15 746 Kč čili celkem 22 744 Kč. Na uspokojení nepřednostní pohledávky připadne jedna třetina zbytku čisté mzdy 6998 Kč a na uspokojení přednostní pohledávky připadne rovněž jedna třetina zbytku čisté mzdy 6998 Kč a částka 2260 Kč, tedy 9258 Kč. Oprávněným věřitelům tak připadne 16 256 Kč.

Nezabavitelné částky	do 31. 12. 2021 resp. do zúčtování příjmu za prosinec 2021	od 1. 1. 2022 resp. od zúčtování příjmu za leden 2021
Nezabavitelná částka na povinného dlužníka	7 872,75 Kč	8 006,25 Kč

Nezabavitelné částky	do 31. 12. 2021 resp. do zúčtování příjmu za prosinec 2021	od 1. 1. 2022 resp. od zúčtování příjmu za leden 2021
Nezabavitelná částka na manželku	2 624,25 Kč	2 668,75 Kč
Nezabavitelná částka na 2 děti	5 248,50 Kč	5 337,50 Kč
Nezabavitelná částka celkem	15 746 Kč	16 013 Kč

Ženatý zaměstnanec se 2 nezaopatřenými dětmi pobírá (bude i v roce 2022 pobírat) čistou mzdu 39 000 Kč, z níž v exekuci splácí přednostní i nepřednostní dluh (tj. uspokojuje se přednostní i nepřednostní pohledávka). Jeho nezabavitelná částka činí 8006,25 Kč na samotného povinného dlužníka a 3 x částku na vyživované osoby 2668,75 Kč, tedy celkem 16 012,50 Kč, zaokrouhlo na 16 013 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou (celková nezabavitelná částka odečte) od jeho čisté mzdy, zbude z ní 22 987 Kč. Tato částka se rozdělí na 3 třetiny po 7116 Kč a zbytek (částku, která se již sráží bez omezení) 1637 Kč. Dlužníkovi zůstane jedna třetina zbytku čisté mzdy 7116 Kč + 2 Kč a celková nezabavitelná částka 16 013 Kč čili celkem 23 131 Kč. Na uspokojení nepřednostní pohledávky připadne jedna třetina zbytku čisté mzdy 7116 Kč a na uspokojení přednostní pohledávky připadne rovněž jedna třetina zbytku čisté mzdy 7116 Kč a částka 1637 Kč, tedy 8753 Kč. Oprávněným věřitelům tak připadne 15 869 Kč.

A to je o 387 Kč méně, než podle parametrů pro rok 2021. O oněch 387 Kč si polepší povinný dlužník na nezabavitelném minimu. Pakliže by však šlo o novou exekuci zahájenou po 31. 12. 2021, bylo by nutno zohlednit paušální náhradu nákladů plátce mzdy ve výši 50 Kč, takže by ve prospěch oprávněného věřitele s nepřednostní pohledávkou by byla sražena jen částka 7066 Kč a zbývajících 50 Kč z první třetiny zbytku čisté mzdy by připadlo právě zaměstnavateli jako plátcí mzdy.

Pořadí splácení jednotlivých složek dluhu (pohledávky)

V daných souvislostech ještě připomínáme, že podle ust. § 265a odst. 1 o. s. ř. se výtěžek dosažený výkonem rozhodnutí (exekucí) k uspokojení pohledávky, pro kterou byl výkon rozhodnutí nařízen (exekuce nařízena), započte nejprve na náklady soudu na výkon rozhodnutí (resp. na náklady exekuce dle ust. § 265a odst. 2 o. s. ř.), pak na jistinu, pak na úroky, pak na úroky z prodlení, a nakonec na (další) náklady oprávněného (zejména náhradu výloh nalézacího soudního řízení). Ust. § 265a o. s. ř. se použije na výtěžky dosažené ode dne 1. 1. 2022 výkonem rozhodnutí (exekucí) anebo (dobrovolná) plnění poskytnutá ode dne 1. 1. 2022 k uspokojení pohledávek, pro které byl výkon rozhodnutí nařízen (exekuce nařízena). A to je rozdíl od uplatnění nových nezabavitelných částek (a dalších parametrů srážek ze mzdy), které se fakticky uplatní až od 1. února 2022 při zúčtování mzdy za leden 2022.[\[2\]](#)

Richard W. Fetter,

právník specializující se na pracovně-právní a související občansko-právní legislativu

* 1. část k dispozici >>> [zde](#).

[1] Ust. § 270 odst. 2 věty páté občanského soudního řádu.

[2] Ust. § 4 nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb. o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), v platném znění: Zvýší-li se částky životního minima nebo normativních nákladů na bydlení podle zvláštního právního předpisu, uplatní plátce mzdy nově vypočtenou nezabavitelnou částku a částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, poprvé za výplatní období, do něhož připadne den, od něhož se tyto částky zvyšují.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)